

EDUSKUNNAN PALKKIOTOIMIKUNTA

Helsinki 17.4.2026

Eduskunnan puhemiehelle

KANSANEDUSTAJIEN KULUKORVAUSJÄRJESTELMÄ

Eduskunnan palkkiotoimikunta on koonnut tähän muistioon kansanedustajien nykyisen kulukorvausjärjestelmän keskeiset piirteet. Järjestelmäkokonaisuus on kuvattu muistion ensimmäisessä kappaleessa. Kulukorvauksista säädetään edustajanpalkkiolaissa (328/1947). Sen kulukorvausjärjestelmää koskevat pykälät on koottu kappaleeseen 2. Koska kulukorvaukset on nykyisin sidottu valtion virkamiesten palkkataulukkoon A 27, kappaleeseen 3 on otettu lyhyt kuvaus valtion virkamiesten palkkaluokkajärjestelmän kehityksestä. Kappaleessa 4 vertaillaan pohjoismaisten parlamenttien kulukorvausjärjestelmiä. Kappaleessa 5 kuvataan alkuvuodesta 2026 edustajille tehdyn kyselyn tuloksia ja kappaleessa 6 on palkkiotoimikunnan johtopäätöksiä.

1 Järjestelmä pähkinänkuoressa

Kansanedustajan palkkion ohella edustajalle maksetaan **verovapaa kulukorvaus**, joka on tarkoitettu kansanedustajan tehtävästä aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Kulukorvaus lasketaan prosenttilukuna valtion virkamiesten käytöstä poistetun palkkaustaulukon A 27 alkupalkasta. Edustajan kotipaikasta riippuen maksetaan kulukorvausta 30, 40 tai 55 prosentin mukaan. Kulukorvaus on siten määrältään 986,81 euroa, 1315,75 euroa tai 1809,15 euroa kuukaudessa.

Edustajalle, joka on valittu **muusta kuin Helsingin tai Uudenmaan vaalipiiristä**, suoritetaan kulukorvaus **1315,75** euron mukaisesti. Jos edustajalla on **muussa kuin Helsingin tai Uudenmaan vaalipiirissä olevan asunnon lisäksi edustajantoimen hoitamista varten omistus- tai vuokra-asunto Helsingissä, Espoossa, Kauniaisissa tai Vantaalla**, suoritetaan kulukorvaus **1809,15** euron mukaisesti. **Uudenmaan vaalipiiristä** valitun kansanedustajan kulukorvaus on **1315,75** euroa, jos hänen asuntonsa on yleistä kulkutietä käyttäen kauempana kuin 30 kilometrin päässä Eduskuntatalosta. **Pääkaupunkiseudulla** vakinaisesti asuvien kansanedustajien kulukorvaus on **986,81** euroa.

Vaalipiirissä sijaitsevaa vakinaista asuntoa tulee käyttää edustajan varsinaiseen asumiseen. Kesähuvila tai muu vapaa-ajan asunto ei oikeuta korotettuun kulukorvaukseen.

Kunkin vaalikauden alussa on tehtävä uusi selvitys asunto-olosuhteista. Mikäli asunto-olosuhteet muuttuvat kesken vaalikauden, tulee muutoksesta ilmoittaa eduskunnan hallinto- ja palveluosastolle.

Kulukorvaus maksetaan joka kuukauden 15. päivä. Se on verotonta.

Kansanedustajat saavat nykyisin luontoisetuna **matkapuhelinedun**. Kansanedustajalla on myös oikeus maksutta käyttää edustajan tehtäviin liittyvillä matkoilla **junaa, kotimaan reittilentoja ja kaukoliikenteen busseja**. Lisäksi edustajalla on **pääkaupunkiseudulla taksinkäyttöoikeus**. Oikeus maksuttomaan matkustamiseen on tuloverolain nojalla verotonta.

Edustajanpalkkiolain 1b §:n ja 1c §:n mukaan kansliatoimikunnalla on toimivalta myöntää kansanedustajille tiettyjä erityisiä kustannuskorvauksia mm. matkustukseen ja tietoliikenteeseen liittyen. Käytännössä toimivaltaa on käytetty matkustussäännön antamisen kautta. Nämäkin korvaukset ovat tuloverolain nojalla verottomia. Kansliatoimikunnan pöytäkirjoista löytyy vain kaksi tietoliikennekulujen korvaamiseen liittyvää päätöstä vuosituhatluvun vaihteen tienoilta.

2 Laki edustajanpalkkiosta (328/1947)

1 §

2 mom. Edustajalle suoritetaan samalta ajalta kuin edustajanpalkkiota edustajantoimesta aiheutuvista ylimääräisistä kuluista korvausta, jonka suuruus on 30 prosenttia valtion A 27 palkkausluokan peruspalkasta. Edustajalle, joka on valittu muusta kuin Helsingin tai Uudenmaan vaalipiiristä, suoritetaan kulukorvausta 40 prosentin mukaan laskettuna. Jos edustajalla on muussa kuin Helsingin tai Uudenmaan vaalipiirissä olevan asunnon lisäksi edustajantoimen hoitamista varten omistus- tai vuokra-asunto Helsingissä, Espoossa, Kauniaisissa tai Vantaalla, suoritetaan kulukorvausta 55 prosentin mukaan laskettuna. Uudenmaan vaalipiiristä valitun edustajan kulukorvaus lasketaan kuitenkin 40 prosentin mukaan, jos hänen asuntonsa on yleistä kulkutietä käyttäen kauempana kuin 30 kilometrin matkan päässä eduskuntatalosta. ([9.6.2000/528](#))

3 mom. Edustajalta, joka on kutsuttu valtioneuvoston jäseneksi, pidätetään puolet hänelle tämän lain mukaan tulevasta palkkiosta ja kulukorvauksesta. Euroopan parlamenttiin jäseneksi valitulta edustajalta pidätetään hänelle Euroopan parlamentin jäsenyyden ajalta tuleva tämän lain mukainen palkkio ja kulukorvaus kokonaan. Edustajalta, joka on asevelvollisena astunut palvelukseen vakinaisessa väessä tai siviilipalvelukseen, pidätetään myös koko palkkio ja kulukorvaus sanotun palveluksen ajalta. ([18.12.1998/1070](#))

1 a § (330/1976)

Edustaja saa edustajantoimensa ajaksi ensimmäisen luokan vuosivapaalipun valtionrautateiden kaikille radoille sekä vapaalipun posti- ja lennätinlaitoksen autolinjoille.

Edustajalle, joka hoitaessaan edustajan tehtäväänsä käyttää linjaliikenteessä olevaa linja-autoa tai säännöllisessä kotimaan reittiliikenteessä olevaa lentokonetta, korvataan matkalipuista aiheutuneet kustannukset sen mukaan, kuin kansliatoimikunta tarkemmin määrää. Jos lentoliikenteen harjoittaja huolehtii lentomatkustajien autokuljetuksesta, edustaja saa korvauksen myös autokuljetuksen käyttämisestä.

1 b § (107/1998)

Eduskunnan kansliatoimikunta voi myöntää edustajalle kohtuullisen korvauksen muista kuin 1 a §:ssä tarkoitetuista edustajan tehtävän hoitamisesta aiheutuvista matkustamiskustannuksista ja tietoliikennekustannuksista.

1 c § (330/1976)

Edustajalle suoritetaan eduskunnan kansliatoimikunnan tarkemmin määräämällä tavalla kotimaassa ja ulkomailla eduskunnan määräyksestä tehdystä matkasta matkakustannusten korvausta sen mukaisesti kuin valtion virkamatkasta ensimmäisessä matkaluokassa kulloinkin suoritetaan.

Kotimaan päivärahaa ei kuitenkaan suoriteta siltä ajalta, jolta edustaja on oikeutettu 1 §:n 2 momentin mukaiseen kulukorvaukseen, paitsi jos eduskunnan määräyksestä tehty matka välittömästi liittyy ulkomaanmatkaan. ([31.12.1985/1110](#))

3 Valtion palkkaluokkajärjestelmät

Suomessa käytettiin 1960–1990-luvuilla kirjainpalkkaluokkia (A-I), jotka jaettiin tarkempiin numeroluokkiin. Kirjain kertoi vaatavuustason ja numero sijoituksen kirjaimen sisällä. Järjestelmä oli jäykkä: virkamiehen palkka määräytyi lähinnä virkanimikkeen eikä työn todellisen sisällön mukaan. A-sarjassa ylimmäksi luokaksi vakiintui A 31 ja siis kulukorvauksen pohjaksi on säädetty palkkaluokka A 27 ja siitä 30, 40 tai 55 %.

1990-luvun lopusta 2000-luvun alkuun siirryttiin tehtäväkohtaiseen järjestelmään. Malli perustui työn vaatavuuden ja henkilökohtaisen suoriutumisen arviointiin.

Vuodesta 2005 lähtien suurin osa valtionhallinnosta siirtyi uuteen palkkausjärjestelmään (UPJ). Malliin kuului 1) vaatavuuden arviointiin perustuva tehtäväkohtainen palkanosa sekä 2) suoriutumisen perusteella määräytyvä henkilökohtainen palkanosa. Työkokemus- ja palveluaikalisät poistuivat.

Vanhassa järjestelmässä A 27 vastasi tyypillisiä ylemmän keskijohdon tehtäviä, vaativia asiantuntijarooleja sekä hallinto- tai suunnittelutehtäviä, joissa edellytettiin korkeakoulututkintoa ja laajaa kokemusta.

Vuoteen 2005 saakka kulukorvaukset muuttuivat sen mukaan, kun valtion palkkausjärjestelmään tuli yleiskorotuksia. Kun kirjainpalkkaluokista luovuttiin 2005, ”jäättyi” kulukorvaus sen hetkisellem tasolle, sillä siinä yhteydessä lakiin ei tehty mitään muutosta (kuten kuvaus uudesta vertailupalkkaluokasta tai muu vastaava ”indeksointi”).

Tilastokeskuksen rahanarvonmuuntimen mukaan 1 euro vuodelta 2005 on vuoden 2025 rahassa 1,47 euroa. Näin ollen vuoden 2005 kulukorvaukset olisivat olleet vuoden 2025 rahassa seuraavat, jos ne olisivat muuttuneet rahanarvon muutosten mukaan samassa tahdissa:

986,81 > 1448,74

1315,75 > 1931,68

1809,15 > 2656,05

4 Pohjoismaista vertailua

Ruotsin valtiopäivät

- Kansanedustajien verollinen peruspalkkio on 81 400 kruunua (7 467 EUR) kuukaudessa, (tammikuusta 2026 alkaen) puhemiehellä 204 000 kruunua (18 713 EUR), varapuhemiehillä edustajan peruspalkkio 30 prosentilla korotettuna
- Jos edustajan varsinainen koti on yli 50 kilometrin etäisyydellä eduskunnasta, hän voi asua Riksdagenin järjestämässä asunnossa veloituksetta. Jos asunto ei ole järjestettävissä, hän voi saada korvausta asumiskustannuksista enintään 9 000 kruunua (826 EUR) kuukaudessa.
- Edustajalla on oikeus Tukholman päivärahaan (150 kruunua, 14 EUR päivässä), jos hänellä on koti yli 50 kilometrin etäisyydellä Tukholmasta ja jos hän tehtävänsä takia joutuu yöpymään Tukholmassa.
- Oman auton käytöstä maksetaan kilometrikorvaus 38 kruunua/10 kilometriä (3,5 EUR), josta 25 kruunua (2,3 EUR) on verotonta.
- Edustajalla on oikeus ilmaisiin matkoihin rautateillä sekä lähi- ja paikallisliikenteessä. Valtiopäivätehtäviin liittyvät lentomatkat ovat ilmaisia, jos matka on pitkä tai muu syy sitä edellyttää. Taksi käyttö korvataan, kun yleisiä liikenneyhteyksiä ei ole tai kun se muista syistä on tarpeen.

Norjan suurkäräjät

- Edustajanpalkkio on 1 214 977 kruunua (101 633 EUR) vuodessa (8 470 EUR kuukaudessa). Puhemiehelle maksetaan 2 134 434 kruunua (178 546 EUR) vuodessa (14 879 EUR kuukaudessa). Ensimmäisen varapuhemiehen lisäpalkkio on 14 prosenttia peruspalkkiosta; muiden varapuhemiesten sekä valiokuntien puheenjohtajien lisäpalkkio on 7 prosenttia peruspalkkiosta. Palkkiot ovat veronalaisia.
- Valtiopäivätoimiin liittyvät matkakustannukset korvataan valtion matkustusohjeiden mukaisesti. Edustajat voivat viikoittain tehdä parlamentin kustannuksella yhden edestakaisen matkan parlamentin ja kodin välillä, kun yhdensuuntainen matka on vähintään 40 kilometriä. Jos edustajalla on kotona alle 20-vuotiaita lapsia, Stortingetin korvaamia matkoja voi tehdä viikoittain kaksi. Edustajan perheenjäsenet, jotka asuvat yli 40 kilometrin etäisyydellä, saavat Stortingetin kustannuksella kaksi Osloon-matkaa vuodessa. Yli 40 kilometrin etäisyydellä asuvat edustajat saavat käyttää korvauksetta parlamentin omistamia asuntoja (143 kpl).
- Valtiopäivätoimiin liittyvillä matkoilla edustajat voivat käyttää maksutta junia, busseja, laivoja ja lentokonetta. Eduskuntaryhmien omiin tapahtumiin liittyvät matkat korvataan rajoitetusti. Osloon sisäiset taksimatkat korvataan vain, kun kokous on päättynyt myöhään.

- Parlamentin pysäköintihalli on edustajien käytössä maksutta. Sähkö- ja hybridautojen lataus on maksullista.
- Puhelin- ja tietoliikennekulut korvataan, laajakaista- ja digitaalisten uutispalvelujen kuluista enintään 15 000 kruunua (1 255 EUR) vuodessa. Parlamentin ravintoloissa edustajat voivat ruokailla subventoiduin hinnoin.

Tanskan kansankäräjät

- Kansanedustajan peruspalkkio on 62 805 kruunua (8 406 EUR) kuukaudessa.
- Tanskassa asuva edustaja saa verotonta kulukorvausta 6 076 kruunua (813 EUR) kuukaudessa. Grönlannista tai Färösaarilta valitun edustajan kulukorvaus on 8 101 kruunua (1 084 EUR).
- Todellisia asumiskustannuksia korvataan 7 439 kruunuun (996 EUR) saakka kuukaudessa. Jos edustaja on valtiopäivätehtävien hoitamiseksi hankkinut toisen asunnon, hän saa lisäksi 2 976 kruunun (396 EUR) verottoman kuukausikorvauksen, paitsi jos hänellä on käytössä Folketingetin asuntoa (varattu Sjaellandin ulkopuolelta tuleville edustajille). Edustajan omassa vaalipiirissä tehdyillä kokousmatkoilla korvataan hotellimajoitus enintään 12 vuorokauden ajalta kalenterivuodessa.
- Edustaja voi käyttää työ- ja kotimatkoilla ilmaiseksi junaa, bussia, metroa ja lentokonetta. Taksimatkat tietyille rautatie- ja metroasemille sekä lentokentälle korvataan, samoin matkat kodin ja lähimmän lento- tai rautatieaseman välillä, jos julkiset yhteydet ovat hankalat.
- Edustajanpalkkiosta ja sen tarkistamisesta sekä kulukorvauksista säädetään laissa. Kulukorvausten määrä tarkistetaan vuosittain kuluttajahintaindeksin kehityksen perusteella. Valmisteilla on lakikokonaisuus, jossa mm. esitetään vuotuisen peruspalkkion määräksi 1 100 000 kruunua (12 269 EUR kuukaudessa),

Islannin parlamentti

- Kansanedustajan kuukausipalkkio on 1 611 288 kruunua (10 902 EUR). Puhemiehellä se on 2 626 347 kruunua (17 770 EUR), varapuhemiehillä edustajan peruspalkkio 15 prosentilla korotettuna.
- Reykjavikin ulkopuolelta tulevat edustajat saavat asumiskorvauksena 194 300 kruunua (1 315 EUR) kuukaudessa. Sen on tarkoitus kattaa asumiskulut pääkaupunkiseudulla tai vaalipiirissä, jos edustajalla on asunto pääkaupunkiseudulla. Korvaus pienenee kolmannekseen, jos edustaja saa matkakulukorvauksen. Korvausta sen sijaan korotetaan 40 prosentilla, jos edustajalla on toinen asunto Reykjavikissa.
- Pääkaupungin ulkopuolelta tulevat, mutta lähellä Reykjavikia asuvat, kotimatkoilla omaa autoa käyttävät saavat korvauksen matkakustannuksista sekä 64 700 kruunun (438 EUR) lisäkorvauksen matkaan ja kahden asunnon pitoon liittyvien ylimääräisten kulujen kattamiseksi.
- Edustajantoimen hoitamisesta aiheutuneiden kulujen korvaamiseksi edustaja saa 58 000 kruunun (392 EUR) kuukausittaisen kulukorvauksen.

- Matkakulukorvaus oman vaalipiirin sisäisiin matkoihin on 43 500 kruunua (294 EUR) kuukaudessa. Kodin ja parlamentin välisistä matkoista maksetaan kilometrikorvaus tai vaihtoehtoisesti parlamentti maksaa lennot.

5 Edustajien näkemykset palkkiojärjestelmän eri osa-alueista

Palkkiotoimikunta päätti loppuvuodesta 2025, että se teettää hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti (oikeus tulla kuulluksi itseään koskevassa asiassa) kyselyn kansanedustajille palkkiojärjestelmän eri osa-alueista. Palkkiotoimikunta halusi saada kattavan kuvan palkkiojärjestelmän kokonaisuudesta ja siksi kysely kattoi myös kysymyksiä kulukorvausjärjestelmästä, vaikka palkkiotoimikunnan toimivaltaan ei kuulukaan kulukorvauksista päättäminen. Kysely toteutettiin Eduskunnan tietopalvelun avulla anonyyminä Webropol-kyselynä tammi-helmikuussa 2026 ja kyselyyn vastasi 100 edustajaa.

Kysymysväittämät ja **prosenttiluku osin tai täysin eri mieltä olleiden osalta:**

1. Nykyinen palkkiojärjestelmä vastaa edustajatyön vaatavuutta ja vastuuta	58%
2. Nykyinen palkkiojärjestelmä ja palkkiotaso eivät vaikeuta edustajaehdokkaaksi hakeutumista ja edustajan keskittymistä edustajantoimeensa	42%
3. Palkkiotaso on ajantasainen suhteessa elinkustannuksiin ja yleisen ansiotason kehitykseen	57%
4. Palkkiojärjestelmän porrastus edustajakausien määrän perusteella on oikeudenmukainen	17%
5. Valiokuntien, jaostojen ja eduskuntaryhmien puheenjohtajien lisäpalkkiot ovat oikeassa suhteessa edustajien palkkiotasoon ja eri valiokuntien ja jaostojen tehtävien laajuuteen ja vaatavuuteen	21%
6. Kulukorvausjärjestelmä/ edustajantoimesta aiheutuvien kustannusten yleinen lisäkorvaus on ajantasainen ja vastaa eduskuntatyöhön liittyviä todellisia kustannuksia ilman yli- tai alikorvausta	72%
7. Edustajien asumisen kulukorvaus on tasoltaan oikeassa suhteessa edustajantoimen hoitamista varten hankitun omistus- tai vuokra-asunnon kustannuksiin	67%
8. Edustajan asumisen kulukorvaus on asianmukaisella tavalla sidottu edustajan kotipaikkaan ja hankitun asunnon sijaintiin	28%
9. Palkkiojärjestelmä heijastaa riittävästi edustajatyön arvostusta yhteiskunnassa	58%

10.Palkkiojärjestelmä vastaa riittävässä määrin muiden pohjoismaisten

kansanedustuslaitosten palkkiojärjestelmiä

22%

Hieman yli puolet vastaajista pitää edustajanpalkkion tasoa riittämättömänä. Vahvasti tätä mieltä on kuitenkin vain 12% vastaajista, kun taas 42% arvioi tason riittäväksi. Sen sijaan näkemykset kulukorvausten riittämättömyydestä ovat selvästi yksituumaisempia. Yli kaksi kolmasosaa pitää kulukorvausten tasoa riittämättömänä. Vahvasti tätä mieltä on peräti 42% vastaajista, kun taas vain 26% arvioi tason riittäväksi. Kun vastauksia analysoi sen taustamuuttujan mukaan, onko edustaja valittu jostain muusta kuin Helsingin tai Uudenmaan vaalipiiristä, korostuu kriittisyys kysymykseen 6 koskien yleistä kulukorvausta (osin tai täysin eri mieltä olleiden osuus on **78,5 %**) ja kysymykseen 7 koskien asumisen kulukorvauksen oikeatasoisuutta (osin tai täysin eri mieltä olevien osuus on **79 %**). Edustajilta tuli kaiken kaikkiaan paljon konkreettisia ehdotuksia kulukorvausjärjestelmän kehittämiseksi.

6 Johtopäätöksiä

Palkkiotoimikunnan näkemyksen mukaan varsinaisen edustajanpalkkiojärjestelmään ei liity mitään erityisiä suuria kehittämistarpeita. Palkkiotoimikunta seuraa tarkasti – kuten tähänkin asti – yleistä ansiotason kehittymistä eri toimialoilla maassamme ja tekee niin perustelluksi harkitessaan muutoksia palkkioihin. Samoin toimikunta perehtyy tarkasti edustajilta tulleisiin kehittämis ehdotuksiin koskien itse palkkiojärjestelmää. Edustajanpalkkiojärjestelmät eri Pohjoismaissa poikkeavat toisistaan, mutta palkkiotasot eivät merkittävästi eroa toisistaan.

Palkkiotoimikunnan näkemyksen mukaan on selvää, että vuonna 2005 tehdyn valtion palkkausjärjestelmän muutoksen yhteydessä on edustajien verottomaan kulukorvausjärjestelmään jäänyt tekemättä kulukorvausten ajantasaisuuden varmistavia muutoksia. Täysin selvää on, että edustajanpalkkiolain 1a § on sisällöllisesti vanhentunut (Valtion Rautatiet-virastoa tai sen ensimmäistä matkustusluokkaa ei ole olemassa eikä enää ole olemassa Posti- ja lennätinlaitos-virastoa eikä sen autolinjoja).

Kulukorvausjärjestelmät ovat toisistaan poikkeavia Pohjoismaissa; merkittävin ero on se, että Islantia lukuun ottamatta on muissa maissa tarjolla (ainakin rajoitetusti) kansanedustuslaitoksen asuntoja. Kulukorvaustaso kokonaisuutena ei Suomessa poikkea muista maista ainakaan alaspäin.

Jos edustajien yleistä kulukorvausjärjestelmää ja/tai asumisen kulukorvausjärjestelmää halutaan uudistaa ja ajantasaistaa, on se tehtävä edustajanpalkkiolain sisällöllisellä muuttamisella. Toinen vaihtoehto on muuttaa edustajanpalkkiolakia siten, että kulukorvausten sisällöllinen määrittäminen annetaan lain nojalla esim. kansliatoimikunnan tai palkkiotoimikunnan tehtäväksi.

Mikäli edellä kuvattuja muutoksia halutaan tehdä, olisi siihen seuraava luonteva ajankohta vaalikauden vaihtuminen keväällä 2027.